

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มครเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โส (เสฏฺฐิ) สเตนปี สตทวเณปี สุริํ อาหาราเปตฺวา ปิวนุโต
อนุกกเมณ นิสินฺนฏฺฐานาทีสุ กหาปณราสี จเปตฺวา สุริํ ปิวนุโต อิมินา
มาลา อาหารถ อิมินา คนฺธํ อัยํ กิเต เณโก อัยํ นจฺเจ อัยํ วาทิตะ
อิมสฺส สหสฺสํ เทถ อิมสฺส เทว สหสฺसानิตี เอวํ วิกฺกิรฺนุโต น
จิรสฺเสว อุตฺตโน สนฺตกํ อสีติโกฏฺฐิณํ เขเปตฺวา จิณฺมํ เต สามิ ชนฺนุติ
วุดฺเด ที ภาริยาเย เม สนฺตกํ นตฺถิติ อตฺถิ สามิตี เตนหิ ตํ อาหารถาติ
ตํปี ตเถว เขเปตฺวา อนุปฺพุเพน เขตฺตอารามุชฺชานโยคฺคาทิกํปี อนุตฺมโส
ภาชนภณฺฑกํปี อตฺถธณฺปาจรณนิสีทฺนํปี สพฺพิ อุตฺตโน สนฺตกํ วิกฺกิณฺตีวา
ขาที ฯ อถสฺส มหุลลกกกาลเยว ปริหีนโภกสฺส อุตฺตโน เคนํ วิกฺกิณฺตีวา
กหิตเคหา นีหริสฺสุ ฯ โส ภริยํ อาทาย ปฺรชนสฺส เคนภิตฺตี นิสฺสตาย
วสนุโต กपालขณฺฑํ อาทาย ภิกฺขาย จริตฺวา ชนสฺส อฺจุณฺญจภคฺตํ ภุชฺชิตฺตํ
อารภิ ฯ อถ นํ เอกทิวสํ อาสนสาถาย ทฺวารเ จตฺวา ทฺหฺรสามเณเรหิ
ทียมานํ อฺจุณฺญจโกชนํ ปฏิกฺคณฺหนตฺตํ ทิสฺวา สตฺถา สิตํ ปาตฺวาภาสิ ฯ
อถ นํ อานนฺตเถโร สิตการณํ ปุจฺฉิ ฯ สตฺถา สิตการณํ กเถนุโต
ปฺสฺसानนฺท อิมํ มหาชนเสฏฺฐิปฺตฺตํ อิมสฺมีเยว นคเร เทวอสีติโกฏฺฐิณํ
เขเปตฺวา ภริยํ อาทาย ภิกฺขาย จรฺนตฺตํ สเจ หิ อัยํ ปจฺมวเย โภเค
อเขเปตฺวา กมฺมุนเต ปโยชิสฺส อิมสฺมีเยว นคเร อคฺคเสฏฺฐิ อภวิสฺส
สเจ ปน นิกฺขมิตฺวา ปพฺพชิสฺส อรหคฺตํ ปาปฺณิสฺส ภริยาปิสฺส อนากามิผล
ปตฺติฏฺฐหิสฺส อิทานิ ปเนส คิหิโภคาปี ปริหีนโน สามณฺณโตปี ปริหีนโน
ปริหายิตฺวา จ ปน สุกฺขปลฺลลเ โภจฺจสฺสโกณฺเ วิย ชาโตติ อาห ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ปณฺจสตา กิร ภิกฺขุ สตฺถุ สนฺตึเก กมฺมฏฺฐานํ คเหตฺวา
 อรณฺญํ ปวิสิตฺวา ฆญฺเณตฺวา วายมนฺตา ฌานํ นิพฺพตฺเตตฺวา กิเลสํ
 อสมฺมทจาเรน ปพฺพชิตกัจจํ โน นิปฺพนฺนฺติ มลฺลฺมมานา อตฺตนา
 ปฏฺิลทฺธคฺคณฺ์ สตฺถุ อโรเจสฺสามาติ อากจฺฉิสฺสุ ๑ สตฺถา เตสํ พหิทฺวารโกฏฺฐกํ
 ปตฺตกาเลเยว อานนฺทตฺเถโร อาท อานนฺท เอเตสํ ภิกฺขุณฺ์ ปวิสิตฺวา มยา
 ทิฏฺฐเจเน กมฺมํ นตฺถิ อามกฺสุสํานํ คนฺตุวา ตโต ปจฺจาคนฺตุวา มํ
 ปสฺสสนฺตฺตฺติ ๑ เถโร คนฺตุวา เตสํ ตมตฺถํ อโรเจสิ ๑ เต ก็ อมฺหากํ
 อามกฺสุสํานเนนาติ อวตฺตวาท ภิฆทฺสฺสินา พุทฺธเชเน การณฺ์ ทิฏฺฐจํ ภวิสฺสตีติ
 อามกฺสุสํานํ คนฺตุวา ตตฺถ กุณฺปาณิ ปสฺสสนฺตา เอกาหํ ทฺวิหํ ปติเตสฺสุ
 กุณฺเปสฺสุ อาฆาตํ ปฏฺิลภิตฺวา ตํขณฺ์ ปติเตสฺสุ อลฺลสฺริเรสฺสุ รากํ อุปฺปาทยิสฺสุ
 ตสฺมี ขณฺเ อตฺตโน สกิลเสสฺภาวํ ชานิสฺสุ ๑ สตฺถา คนฺธกฺกุญฺ์ นิสิโนโนว
 โอภาสํ ฝริตฺวา เตสํ สมฺมุเข กเถนฺโต วิย ปฏฺิรูปํ นฺุ โข ภิกฺขเว
 ตุมฺหากํ เอวรูปํ อฏฺุจิสฺสงฺฆาตํ ทิสฺวา ราครตี อุปฺปาเทตฺตฺนฺติ วตฺวา อิมํ
 คาถมาห

ยานีมานิ อปตฺถานิ อลาพฺพนฺว สารเท

กาโปตฺกานิ อฏฺุจฺฉินิ ตานิ ทิสฺวาน กา รตีติ ๑

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.เศรษฐีนั้น ยังบุคคลให้นำมาแล้ว ซึ่งสุรา แม้วัยร้อยแห่งทรัพย์
 แม้วัยหมวดสองแห่งร้อยแห่งทรัพย์ คิมอยู่ ตั้งไว้แล้ว ซึ่งกองแห่งกหาปณะ
 ในที่ ท. มีที่แห่งตนนั่งแล้วเป็นต้น โดยลำดับ คิมอยู่ ซึ่งสุรา กล่าวแล้วว่า
 อ.ท่าน ท. จงนำมา ซึ่งระเบียบ ท. ด้วยกหาปณะนี้ อ.ท่าน ท. จงนำมา
 ซึ่งของหอม ด้วยกหาปณะนี้ อ.บุคคลนี้ เป็นผู้ฉลาด ในการจับ ย่อมเป็น
 อ.บุคคลนี้ เป็นผู้ฉลาด ในการพ้อน ย่อมเป็น อ.บุคคลนี้ เป็นผู้ฉลาด ในการ
 ประโคม ย่อมเป็น อ.ท่าน ท. จงให้ ซึ่งพันแห่งทรัพย์ แก่บุคคลนี้ อ.ท่าน ท.
 จงให้ ซึ่งพันแห่งทรัพย์ ท. ๒ แก่บุคคลนี้ ดังนี้ เรียรายอยู่ อย่างนี้ ยังทรัพย์อัน
 มิโกฏิ ๘๐ เป็นประมาณ อันเป็นของมีอยู่ ของตน ให้สิ้นไปแล้ว ต่อกาลไม่
 นานนั้นเทียว ครั้นเมื่อคำว่า ข้าแต่ นาย อ.ทรัพย์ ของท่าน สิ้นแล้ว ดังนี้
 อันชน ท. กล่าวแล้ว ถามแล้วว่า อ.ทรัพย์ อันเป็นของมีอยู่ แห่งภรรยา
 ของเรา ย่อมไม่มีหรือ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า ข้าแต่ นาย อ.ทรัพย์อันเป็นของ
 มีอยู่ แห่งภรรยา ของท่าน มีอยู่ ดังนี้ อันชน ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว กล่าวแล้ว
 ว่า ถ้าอย่างนั้น อ.ท่าน ท. จงนำมา ซึ่งทรัพย์นั้น ดังนี้ ยังทรัพย์เมื่อนั้น
 ให้สิ้นไปแล้ว เหมือนอย่างนั้นนั้นเทียว ขายแล้ว ซึ่งวัตถุแม้มีนาและสวน
 และอุทยานและยานอันบุคคลพึงประกอบเป็นต้น โดยลำดับ แม้ซึ่งภักษะคือ
 ภาชนะ แม้ซึ่งผ้าเป็นเครื่องปูลาดและผ้าเป็นเครื่องห่มและผ้าเป็นที่นั่ง อันเป็น
 ของมีอยู่ ของตน ทั้งปวง โดยกำหนดอันมิในที่สุด เคี้ยวกินแล้ว ๆ ครั้งนั้น
 อ.เจ้าของแห่งเรือน ท. นำออกแล้ว จากเรือนอันเศรษฐีนั้น ผู้มิโกทะอันล้อม
 รอบแล้ว ในกาลแห่งตนเป็นคนแก่นั้นเทียว ขายซึ่งเรือน ของตนแล้ว

จึงถือเอาแล้ว ๆ อ.เศรษฐีนั้น พาไปแล้ว ซึ่งภรรยา อาศัยแล้ว ซึ่งฝาแห่งเรือน
ของชนอื่น อยู่อยู่ ถือเอาแล้ว ซึ่งขึ้นแห่งกระเบื้อง เทียวไปแล้ว เพื่ออันขอ
เริ่มแล้ว เพื่ออันบริโภคน ซึ่งภักตรอันเป็นเคน (ภักตรอันชนทิ้งแล้ว) ของชน ๆ

ครั้งนั้น อ.พระศาสดา ทอดพระเนตรเห็นแล้ว ซึ่งเศรษฐีนั้น ผู้ยืนอยู่
ที่ประตู แห่งศาลาเป็นที่นั่งแล้วจึงรับเอาเฉพาะอยู่ ซึ่งโภชนะอันเป็นเคน
อันอันภิกษุหนุ่มและสามเณร ท.ให้อยู่ ในวันหนึ่ง ได้ทรงกระทำแล้ว
ซึ่งการแยม ให้ปรากฏ ๆ ครั้งนั้น อ.พระเถระชื่อว่าอานนท์ ทูลถามแล้ว
ซึ่งเหตุแห่งการแยม กะพระศาสดาพระองค์นั้น ๆ อ.พระศาสดา เมื่อตรัสบอก
ซึ่งเหตุแห่งการแยม ตรัสแล้วว่า คุณก่อนอานนท์ อ.เชอ จงดู ซึ่งบุตรของ
เศรษฐีผู้มีทรัพย์มากนัก ผู้ยังทรัพย์มีโกฏิแปดสิบสองหมื่นเป็นประมาณ ให้สิ้น
ไปแล้วจึงพาเอา ซึ่งภรรยาแล้วจึงเทียวไปอยู่ เพื่ออันขอ ในพระนครนี้
นั้นเทียว ก็ ถ้าวว่า อ.บุตรของเศรษฐีนี้ ไม่ยังโกตะ ท. ให้สิ้นไปแล้ว จักประกอบ
แล้ว ซึ่งการงาน ท. ในวัยที่หนึ่งไซ้ อ.บุตรของเศรษฐีนี้ เป็นเศรษฐีผู้เลิศ
ในนครนี้นั้นเทียว จักได้เป็นแล้ว ก็ ถ้าวว่า อ.บุตรของเศรษฐีนี้ ออกแล้ว
จักบวชแล้วไซ้ อ.บุตรของเศรษฐีนี้ จักบรรลุลแล้ว ซึ่งพระอรหัต แม้อ.ภรรยา
ของบุตรของเศรษฐีนั้น จักตั้งอยู่เฉพาะแล้ว ในอนาคามีผล แต่ว่า อ.บุตรของ
เศรษฐีนั้น เสื่อมรอบแล้ว แม้จากโภคะของกฤหัสถ์ เสื่อมรอบแล้ว แม้จาก
คุณเครื่องความเป็นแห่งสมณะ ในกาลนี้ ก็แล อ.บุตรของเศรษฐีนั้น ครั้นเสื่อม
รอบแล้ว เป็นราวกะวานกกระเรียน ในเปือกตมอันแห่ง เกิดแล้ว ดังนี้ ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา ภิกษุ ประมาณ ๕๐๐ รูป เรียนกรรมฐานในสำนัก
พระบรมศาสดาแล้ว เข้าไปยังป่า ปากเพ็ชรพยายามอยู่ ยังฉานให้เกิดขึ้นแล้ว
สำคัญอยู่ว่า กิจบรรพชิต ของพวกเรา สำเร็จแล้ว เพราะกิเลสทั้งหลายไม่
ฟุ้งขึ้น จึง (กลับ) มาด้วยหวังใจว่า พวกเรา จักกราบทูล คุณที่ตนได้แล้ว

แต่พระบรมศาสดา ฯ ในเวลาที่พวกเธอถึงชุ่มประจุ่มนั้นนอกเท่านั้น พระบรมศาสดา ตรัสกะพระอานนทเถระว่า อานนท์ การงานเกี่ยวกับเราที่ภิกษุเหล่านี้ จะเข้าเฝ้า ยังไม่มี, ภิกษุเหล่านี้ จงไปป่าช้าฝัดิบแล้ว (เสียก่อน) กลับมาจากที่นั่นแล้วจึงค่อยเฝ้าเรา ฯ พระเถระไปแจ้งความนั้นแก่ภิกษุเหล่านั้นแล้ว ฯ

ภิกษุเหล่านั้น ไม่พูดเลยว่า ประโยชน์อะไร ของพวกเรา ด้วยป่าช้าฝัดิบ คิดแล้วว่า พระพุทธเจ้าผู้ทรงเห็นกาลไกล จักทรงเห็นเหตุการณ์แล้ว ดังนี้ จึงไปสู่อุโมงค์ฝัดิบ เมื่อเห็นซากศพในที่นั้น กลับได้ความเกลียดชังในซากศพที่เขาทิ้งไว้ ๑ วัน ๒ วัน (แต่) ให้ความกำหนัดเกิดขึ้น ในสรีระอันสดที่เขาทิ้งไว้ในขณะนั้น, ในขณะนั้น จึงรู้ว่าตนยังมีกิเลส ฯ พระบรมศาสดา ประทับนั่งในพระคันธกุฏินั้นเอง ทรงแผ่พระรัศมีไป ดูจตรัสอยู่เฉพาะหน้าภิกษุเหล่านั้น ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ควรหรือหนอแล ที่เธอทั้งหลายเห็นร่างกระดูกเช่นนี้แล้ว ทำความยินดีด้วยอำนาจระคะให้เกิดขึ้น ดังนี้แล้ว จึงตรัสพระคาถานี้ว่า

(เธอทั้งหลาย) จักมี ความยินดี อะไรเล่า

เพราะเห็นกระดูกทั้งหลาย ที่เขาทิ้งเกลื่อนกลาด

คุณน้ำเต้า ในสารทกาล อันมีสีเหมือนนกกพิราบ ฯ